

Clubblad van Kanovereniging "Onder de Wadden" Franeker e.o.

Jaargang 40 / 2021 - nr. 2

Het Bakken

Ambachtelijke
Slagerij

**Emile
Terpstra**

Uw Barbecue
Specialist

DIJKSTRAAT 63, 8801 LT FRANEKER
TELEFOON (0517) 39 22 51
WWW.SLAGERIJEEMILETERPSTRA.NL

DE KORENBLOEM

SCHAAFSMA

**de Franeker
Makelaardij**

**VERHUISPLANNEN?
BEL OF KOM EEN KEERTJE LANGS!**

Dijkstraat 56, 8801 LW Franeker | T 0517 394 745
E info@defranekermakelaardij.nl | f franekermakelaardij
WWW.DEFRANEKERMAKELAARDIJ.NL

 **POORT VAN
FRANEKER**

SFEERVOL RESTAURANT
AUTHENTIEKE ZALEN
NETTE HOTELKAMERS

Welkom bij,
POORT VAN FRANEKER

ETEN, DRINKEN & BELEVEN...

poortvanfranekeer.nl | Stationsweg 1, Franeker | 06-33690450

van der **Woude**

Schoonmaakrooster Meerton

Week 47	Tjeerd Hofstra
Week 5	Dina Mol
Week 12	Gerda Jensma
Week 16	Thom Dotinga
Week 20	Ads Kokshoorn
Week 24	Ingrid Blanksma

Graag onderling ruilen als je in de opgegeven week verhinderd bent.

Nieuwe vrijwilligers kunnen zich opgeven bij:
Thom Dotinga • thomfemke@home.nl

HP HOUTHANDEL
POSTHUMUS B.V.

Herfst

Elk jaar neem ik we weer voor om nu eens echt bewust van het voorjaar en de zomer te genieten. Toch gebeurt het me ook ieder jaar weer dat deze mooie tijd me als zand tussen de vingers door glipt. Zo ook dit jaar weer; ik denk dat velen dit wel zullen herkennen. Gelukkig heb ik veel kunnen varen en heb ik ook vele anderen op het water gezien.

Het bestuur heeft zich een aantal keren gebogen over de beperkingen en de mogelijkheden die het corona virus gaven. Gelukkig konden de trainingen, zij het iets later, weer worden hervat. Met een mooi resultaat: 4 mensen hebben KVA en 3 mensen hebben KVT gehaald. Financieel staan we er goed voor, maar er moet ook geld zijn om onderhoud aan de gebouwen te doen. We kijken of er nog nieuwe clubkano's bij moeten komen, maar zoals velen weten zijn de prijzen hiervoor door het dak gegaan. We hebben in een vergadering kennisgemaakt met de nieuwe voorzitter van de TKBN en gesproken over onze opleidingsstructuur en de landelijke erkenning van onze certificaten. Het voelde goed om te horen hoe er met ons werd meegedacht. In het bestuur is ook gesproken over een incident tijdens de afgelopen Friesland Gigant. Naar aanleiding hiervan is er opnieuw aandacht geweest voor de veiligheid bij tochten op groot water en zijn de regels voor dergelijke tochten herzien; hierover verderop in het Baken meer. Veiligheid moet een item blijven dat ten allen tijde voorop staat.

Ondertussen krijgen we steeds beter in de gaten wat onze oud-voorzitter achter de schermen altijd deed. We komen steeds weer dingen tegen die toch niet vanzelf blijken te gaan en blijven liggen nu Mathijs niet meer in het bestuur zit. Elbrich heeft ondertussen de ligplekken in de kanoberging op orde en vraagt ieders medewerking om veranderingen met haar te overleggen. We hopen dat de thema-avonden binnenkort weer kunnen starten, dat de zwembad-cursus weer gewoon door kan gaan en dat de oplopende corona cijfers geen roet in het eten gooien. Er komen vast ook nog een aantal tochten, dus vanuit het bestuur sluit ik af met: Tot op het water!

Tjeerd Hofstra, namens het bestuur van ODW.

Colofon

Adres clubgebouw: J. Stapertlaan 14, Franeker

Website & contact: www.onderdewadden.nl
webmaster@onderdewadden.nl

Contact secretaris: t.hofstra@home.nl

Redactie Het Baken: baken@onderdewadden.nl

Inhoud

- 2 Schoonmaakrooster
- 3 Bestuur
- 4 Friesland Gigant: gigantisch
- 7 Inschrijving zwembadcursus gestart
- 8 Vanuit de Zeecommissie
Natuur geniet tocht Weerribben
Regels voor tochten onder de vlag van ODW
- 9 Dagtocht Texel
- 10 Het kan goed gaan als het fout gaat
- 12 Kajakinstructiekamp Tjeukemeer
- 16 Laagwatertocht
- 17 Kanoloods
- 18 Kajakvakantie in Kroatië
- 20 Trektocht op de Elbe
- 22 Zuid-Zweden, rondje Orust
- 23 Kanoverlichting Meerton

Friesland Gigant: gigantisch! - 26 - 31 juli 2021

Door Esther van der Hoorn

Zaterdagmiddag 24 juli. Ik zit met mijn ziel onder de arm in de tuin om onkruid te wieden. Ik heb vakantie maar geen plannen gemaakt. De telefoon gaat. Het is Elbrich van de club. "Jij wilde toch mee met de Friesland Gigant?" vraagt ze. "Er is namelijk een plekje vrijgekomen." Alles in mij schreeuwt paniek. Nooit meer serieus over nagedacht, niks voorbereid, eng: "Ja gaaf", zeg ik. "Hoe laat vertrekken we?"

Kennismaken met de deelnemers

Franeke – Tersoal via Welsrijp, Winsum, Oosterlittens, Scharnegoutum en Sneek

Zo begint de Friesland Gigant voor mij. Op maandagochtend is er palaver. Tochtleiders Tjeerd en Jaap heten ons welkom. Dit jaar hebben Jildou en Gurbe de route uitgezet. Voor deze tocht heb ik mijn Epic 16x gekozen. Daar kan veel bagage in. Hij is lekker licht en vaart zeer comfortabel. Het weer is zonnig en er staat een best briesje. We varen vandaag voornamelijk over vaarten en kanalen. Ik heb nog niet veel langere tochten gevaren dit jaar en dat merk ik aan het einde als we een slotje doorploegen met veel kroos. Ik ben behoorlijk moe als we aankomen. Maar, tentje opzetten (de Lonerider ADV-tent is werkelijk een aanrader voor kajakkers) en eten koken. Bij de tent van ervaren deelnemers Holger en Helmuth uit Bremerhaven is het allang 'pannebier'. Hier worden verhalen over avontuurlijke tochten gedeeld. Ik ben nieuwsgierig naar de achtergrond van de verschillende bootnamen. Daarover in gesprek gaan blijkt een goede manier om de deelnemers wat beter te leren kennen.

De rekkelijken en de preciezen

Tersoal – Heeg via Sneekermeer, Koevordermeer,

Woudsend en Heegermeer

Om 9.00 uur (elke dag) vertrek. Er staat een flinke wind maar daar merken we op de slotjes niet zoveel van. Na een sluisje aan het eind van de Tersoalster Sylroede draaien we het Sneekermeer op. We zitten aan lagerwal. Wind en golfslag recht in ons gezicht. De groep valt snel uiteen. Het doel is het starteiland voor koffie en appeltaart. Ik probeer bij een groepje aan te sluiten en heb daar mijn handen vol aan. Niet iedereen draagt een zwemvest en spatzeil, zoals in de tochtregels staat beschreven. Na een heftig uurtje komen de eersten bij het starteiland aan en trekken de boten op de kant. Ik ben er net uit als 3 leden van de groep arriveren en aangeven dat ze alleen veilig willen varen en er daarom voor kiezen om niet verder deel uit te maken van deze tocht. Zij varen door. Ontredderd blijf ik achter.

De termen 'rekkelijk' en 'precies' hebben hun oorsprong in godsdienstige twisten in het begin van de 17de eeuw. Remonstranten (rekkelijk) en Contra-remonstranten (precies) twistten over de rolverdeling tussen mens en God. Hoe verhoudt zich menselijke verantwoordelijkheid tot goddelijke voorbeschikking? Dat was de vraag. Dit universele dilemma is ingebouwd in het menselijke zingevingsproces. Iedereen zit gevangen tussen strak en soepel, de veilige haven en het ruime sop. Wat is wijsheid?

Het gesprek bij de koffie gaat hierover. Hoe ga je om met (veiligheids)regels? Ik overleg met Gerda en wij besluiten vooralsnog bij de groep te blijven en als koppel verder te varen. Een 2^e stuk over het Sneekermeer volgt. Uiteindelijk komen we bij het Heegermeer. Hier staan de golven overdwars.

De wind is steviger geworden. De camping ligt aan lagerwal. Iedereen heeft inmiddels zwemvest en spatzeil aan en we varen in 3 groepjes. 's Avonds praten we over wat er is gebeurd en hoe we met elkaar verder gaan. De weersvoorspelling is namelijk aanhoudend flinke wind. We spreken af dat we elke ochtend de tocht voorbespreken (palaver). Dat we varen in groepjes en regelmatig op elkaar wachten. En dat we in ieder geval op groot water zwemvest en spatzeil dragen.

Palaver

Heeg – Bakhuizen via Heegermeer, Gaastmeer, Workum, Koudum, Morra, Bakhuizen

(Langdurige) bespreking, gepraat, gewauwel, onderhandeling. Oorsprong waarschijnlijk ontleend aan West-Afrikaanse pidgintaal, in Portugees 'palavra, een woord'. Door de Spanjaarden en Portugezen in zwang gebracht bij West-Afrikanen en gebruikt bij onderhandelingen en rechtsgedingen onder elkaar. In de scheepvaart doorontwikkeld tot 'bijeenkomst voor een zeilwedstrijd'. Nu door de film "Pirates of the Caribbean" bekend als onderhandeling.

Er waait nog steeds een flinke wind. Een aantal groepsleden heeft slecht geslapen en besluit om de tocht te staken of in te korten. Na het palaver vertrekken we voor een stukje golfsurfen richting het dorpje Heeg. Met een grote glimlach zie ik sommigen voorbij roetsjen. Ik begin er ook van te genieten want mijn Epic is hiervoor gebouwd. Ik merk wel dat ik de vele kilometers nog niet gewend ben. We nemen een pauze. En bespreken hier hoe we verder varen. Ik leer vandaag dat ik mijn pauzes goed moet plannen om voldoende energie voor de hele dag te hebben en om dat goed duidelijk te maken in de groep. Bij Koudum krijg ik het echt zwaar. Of komt dat ook een beetje doordat we vlak langs het huis van mijn ouders peddelen? Ik denk zeker dat deze "way out" meespeelt als ik besluit om niet tot Bakhuizen mee te varen, maar een nachtje bij mijn ouders in een echt bed ga slapen. De rest zwaait mij vaarwel.

Een Gigantendag

Bakhuizen – Teroele via Galamadammen, Aldkarre, Luts, Balk, Slotermeer, de Welle, Koevordermeer

Flink uitgerust (en dat is maar goed ook) lig ik klaar aan het einde van de Kruissloot bij Koudum waar ik word opgepikt. Samen varen we goed bij elkaar over de Morra naar Galamadammen. Mijn ouders die ons uitzwaaien, waaien zowat uit hun regenjacks. Niet iedereen heeft afgelopen nacht zo goed kunnen slapen. Diegenen laten zich vandaag even vertroetelen door zich met de auto naar de volgende camping te verplaatsen. We spurten over de golven langs de Galamadammen richting de Luts waar ineens de wind niet meer zo voelbaar is. Het zonnetje schijnt zelfs flink. We pauzeren bij een meertje. Een enkeling duikt even het water in. De stemming is uitgelaten. Hoe wisselend het weer ook is, in een kajak heb je het al gauw naar je zin! We pauzeren weer uitgebreid in Balk. Van Sifan Hassan en de baanwielrenners heb ik inmiddels geleerd dat een koffie wonderen kan doen. Ik neem een dubbele espresso want de volgende uitdaging is het Slotermeer: van hoge naar lage wal met een zeer stevige wind en groeiende golven. Ik sluit me met Gerda aan bij het groepje dat eerst opsteekt naar de westkant van het Slotermeer om wat meer beschut te varen. Dat betekent het laatste stuk plat voor de wind. Gelukkig heb ik al eens met de club op Makkum getraind om

over de golven te surfen. Dat komt me nu goed van pas. Ik vind het ook een kunst om met deze golven dicht bij elkaar te blijven zonder gevaarlijk dichtbij te komen. De Friesland Gigant doet zijn naam eer aan om meerdere redenen. Het is gigantisch ver, gigantisch gaaf om wat je allemaal leert en gigantisch verbindend omdat je samen een geweldige hobby/sport deelt waar je bijzondere vriendschappen kan sluiten. Dat blijkt ook wel 's avonds tijdens het gezamenlijke diner in ons Giganten T-shirt. Ook kunnen de emoties gigantisch zijn als iemand uit de groep een heel naar bericht krijgt. Ik hoop dat we je een beetje hebben kunnen steunen Ruud.

Pannebier en verhalen zodra de tent staat

Teroele – Bolsward via Koevordermeer, De Brekken, IJlst, de Wimerts waar we bij de Wolsumerketting bij Kootje bij de Brug koffie halen, Workumer trekvaart

Inmiddels raak ik bedreven in het opzetten en afbreken van mijn tent. Het koken blijf ik een uitdaging vinden. Als ik eerst een 'pannebiertje' doe, heb ik daarna geen zin meer in koken. Kook ik eerst dan mis ik het delen van de mooie verhalen van de dag. De wind is wat afgenomen. Het gaat nu vooral over hoe we pauze kunnen nemen zonder door een bui overvallen te worden. Ik geniet enorm van het Friese landschap. Juist ook door het afwisselende weer is elk moment weer anders. De zon die ineens door de wolken tevoorschijn komt. Een dorpje in de regen. Een wijds uitzicht over weilanden met het valse licht van een dreigend onweer (dat voorbijtrekt). Soms weet ik dat we in een grote groep varen, maar hoor ik alleen de peddels ritmisch het water omwoelen. We hebben noodgedwongen deze tocht ingekort. Gerda weet dat de Westhim en Reidmar

gedeeltelijk onbevaarbaar zijn omdat deze helemaal zijn dichtgegroeid. We zijn daardoor iets eerder op de camping wat goed uitpakt want een flinke regenbui dreigt. Helaas onvoldoende om het buitenzwembad te vullen.

Wat zou het deze camping goed doen als hier weer in geïnvesteerd zou worden. Ook het binnenzwembad lonkt want de trekvaart is geen aantrekkelijk zwemwater. Gelukkig zijn de douches heel oké.

Hoe word ik een ervaren tochtvaarder: doen!

Bolsward – Franeker via Witmarsum, Arumervaart, Hitzum en een rondje om de bolwerken

De laatste dag en de kortste afstand. Na het fluitsignaal van Tjeerd voor vertrek barsten we in een hoosbui eerst in een luid "lang zal ze leven" uit want Gerda is jarig. Onderweg valt flink wat regen, maar ook de zon breekt geregeld door. Een niet te dik peddeljack lijkt mij toch geen overbodige luxe (Arjan Bloem, ik kom eraan). In mijn hoofd neem ik alvast mijn (verbeter)lijstjes voor de volgende tocht door. Makkelijk eten mee, de reepjes in mijn zwemvest zijn een must voor de energie, zorgen voor een blik met reserveonderdelen (dank voor de splitpen voor mijn karretje Ruud). Een goed alternatief voor neopreen als het zo warm is, want de jeukende uitslag die ik daarvan krijg, is echt heel vervelend. Bij aankomst in Franeker worden we warm onthaald en staat een drankje koud van Gerda die trakteert. We sluiten de tocht af met een korte nabespreking. Inmiddels is er contact geweest met degenen die de groep op dag 2 hebben verlaten. Er komt een gesprek. We heffen het glas op Gerda en de Friesland Gigant. Bedankt tochtleiders en routeplanners: tot volgend jaar!

Bootnamen

Zegt de naam van de kajak iets over zijn eigenaar? In gesprek met sommige deelnemers aan de tocht vroeg ik ze naar de naam van hun kajak en het verhaal daarachter. Een aantal daarvan heb ik kort beschreven.

Holger: Blutiger Hering

Bloederige haring heet de kajak van Holger. Die naam heeft zijn dochter uitgezocht. Holger las haar vroeger de verhalen voor van Käpten Knitterbart en zijn zeilschepen de Blutiger Hering en Stinkende Sardine. Dochterlief koos voor de eerste. Bekijk op Youtube maar eens dit filmpje: <https://youtu.be/WZBRwitAARQ>.

Helmuth: Ondine

Helmuth is in psychologie geïnteresseerd en dat zie je ook een beetje terug in zijn keuze voor de naam Ondine. Zij is een mythische waternimf of watergeest. Ondines hebben een prachtige stem of lokroep, die soms gehoord wordt boven het geluid van het water uit. Het sprookje 'De kleine zeemeermin' van Hans Christian Andersen is op deze figuur gebaseerd.

Ruud: Simply Red

Ruud houdt het letterlijk simpel. Zijn, jawel, rode kajak heeft hij Simply Red genoemd. Maar hij vindt de muziek van de band met deze naam ook zeker aangenaam.

Gerda: Sherman tank?

Gerda heeft haar kajak nog geen naam gegeven, maar op mijn vraag zegt ze dat deze het misschien wordt. Ze heeft deze kajak nog niet lang en dit is haar eerste flinke tocht. Haar andere kajak is kleiner en smaller. Ze moet een paar dagen wennen aan de Sherman tank, ook wel kortweg Sherman genoemd naar de Amerikaanse generaal William T. Sherman die tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog voor de Noordelijken vocht. Gerda zit als een huis in haar kajak en straalt ook wel iets onverzettelijks uit als ze met haar tank over de golven surft.

Jildou: Syb

Ja, zegt Jildou. Die Syb van de band De Kast is natuurlijk een geweldige zanger. Het kenmerkt haar aanstekelijke enthousiasme voor van alles en met name de kajaksport. Haar verhalen raken je net zoals

de liedjes van deze Friese zanger.

Gurbe: Welmoed

De tekening van een mooie dame stond al op zijn kajak toen hij 'm kocht. De naam Welmoed gaf hij deze dame. Het is de 2e naam van zijn liefde Jildou. Het typeert Gurbe want hij is een gemoedelijk mens. Hij houdt van harmonie, heeft daar zelfs zijn beroep van gemaakt. Maar vergis je niet: deze naam betekent wilskracht en moed. De kano is een reminder, dat je samen dingen leert en overwint en met een "wel gemoed" door het leven gaat.

Nico: - en Hans: BZN?

Nico's boot heeft geen naam. Hij geeft aan dat een naam op een polyethyleen kajak zetten haast geen doen is. Dat maakt Nico een praktisch man. Maar Nico

leer je pas kennen als je langer met hem vaart begrijp ik uit de verhalen van anderen. Hij is de stille kracht van de groep. Ook Hans heeft geen naam op zijn boot en grapt dat het BZN (boot zonder naam) zou kunnen zijn. Hans zeilt ook en vindt het geven van namen meer bij (zeil)schepen passen dan bij kajaks.

Inschrijving Zwembad cursus 2022 gestart

Ook nu weer huren we het hele zwembad Bloemketerp in Franeker af op een aantal zaterdagen in januari en februari 2022. De data zijn 15, 22 en 29 januari, 5, 12, 19 en 26 februari tussen 16:00 en 19:00 uur. Aanmelden kan per mail bij Jaap Kooistra, onze penningmeester. Een aanmeldformulier vind je op onze site

(www.onderdewadden.nl). Verder: laat je familie, vrienden en ieder ander die je deze mooie sport gunt, weten dat dit het moment is om met kanoën te starten! Dit alles onder voorbehoud van de corona-regels. We betalen het volledige inschrijfgeld terug wanneer de zwembad cursus onverhoopt niet doorgaat.

Vanuit de Zeecommissie

Afgelopen vaarseizoen zijn er iets meer tochten gevaren dan vorig jaar. Dit zowel op zee als op binnenwater, helaas nog niet zoveel als in de coronavrije jaren.

Op de woensdagavonden is er druk geoefend. Dit jaar is er een nieuw opleidingstraject bij gekomen. In een aparte groep is enthousiast geoefend om de test af te kunnen leggen voor de Kanovaardigheid A (KVA). Als je deze test haalt, dan bewijs je, dat je veilig een tocht kunt varen op stilstaand of licht stromend binnenwater onder gematigde weersomstandigheden.

In een andere groep is geoefend voor KVT en ZV. In september zijn de praktijkexamens geweest, afgenomen door Martin Mol en Dirk-Jan de Boer. Drie personen hebben hun praktijkdiploma KVA gehaald (dit waren Jouke Osinga, Erik Boersma en Sander Schwartz). Ook drie personen hebben hun KVT-praktijkdiploma behaald (Willeke Feitsma, Esther vd Hoorn en Anneke de Wilde). Gefeliciteerd allemaal! De bedoeling is om in de winterperiode (als de coronamaatregelen dat toelaten) het theorie-examen te organiseren.

Natuur geniet tocht Weerribben

Door Anneke de Wilde

Zaterdag 10 juli hebben we met 6 personen een mooie tocht van zo'n 18 km gevaren in de Weerribben. In een rustig tempo en met 2 pauzes. Op een paar stukken kwamen we wat kleine fluisterbootjes en supps tegen, maar er waren ook hele stukken bij waar niemand was. Het waren vrij smalle, ondiepe, kronkelende slootjes, dus groot verkeer komt daar niet. Mooie doorkijkjes, overall waterplanten en zingende vogels. Het is echt een prachtig gebied. We hebben tijdens de tweede pauze nog even gezwommen, want we hadden er heerlijk weer bij.

Dit was mijn tweede tochtje met Onder de Wadden. Ik ben nog niet zo lang lid. Een klein jaartje geleden ben ik met de kanosport begonnen. Ik vaar meestal bij de Hydronauten in Leeuwarden. Als ik zo ver ben, wil ik me ook heel graag op het zeevaren gaan richten. Bij de Hydronauten heb ik net KVA afgerond en in de maand juli hebben we nog wat reddingstechnieken geleerd. Als dat klaar is wil ik ook graag op de woensdagavonden komen trainen in Franeker. De twee tochten die ik nu meegevaren heb, zijn me echt super goed bevallen!

Richtlijnen voor tochten onder de vlag van Onder de Wadden

Bij de laatste Friesland Gigant heeft er een vervelend incident plaats gevonden. Op de tweede vaardag liep de route over grootwater. Niet alle deelnemers droegen een zwemvest en spatzeil. Enkele andere deelnemers voelden zich hier niet prettig bij en verlieten de tocht. Dit viel de achtergebleven deelnemers rauw op het dak. Daarna is besloten actie te ondernemen om niet nog een keer in dezelfde situatie te belanden. Varen op groot water mag nooit onderschat worden en vraagt duidelijkheid van leiding en deelnemers. Als bestuur hebben we met alle betrokkenen gesproken. We hechten waarde aan duidelijke afspraken, duidelijke

'tochtregels'. Kanovaren is een prachtige sport en vanuit onze club willen wij dit op een veilige en plezierige manier met elkaar doen.

Bestuur en tochtleiders hebben samen de tochtregels, de regels waar de tochtleiding en deelnemers zich aan moeten houden gedurende een door ODW georganiseerde kanotocht, nog eens doorgenomen en waar nodig verduidelijkt en aangescherpt.

Deze tochtregels zijn te vinden op het **ledengedeelte** van onze website.

Dagtocht Texel - 26 september 2021

Door Jettie Andringa

Carel belde me zaterdagmiddag. Of ik zin had in een kanotochtje naar Texel de volgende dag. 'Denk je dat ik dat kan?' was mijn wedervraag, want echt snel ben ik meestal niet vergeleken de anderen. Ondertussen zat ik al op het puntje van mijn stoel, want ik had heeeeel veel zin! Toen het aanbod: 'we kunnen in een tweepersoonskano meegaan, dat is lekker relaxed'. O ja, yes!!

Keurig op tijd kwamen we aan in Huisduinen; toch bleek dat we de laatsten waren. Die kanovaarders, een stipt volkje! Voor mij was dit het tweede Waddeneiland (na Ameland, op een snikhete windstille zomerdag 2 jaar geleden). Het instappen op het strand was even wennen. Voordat ik mijn spatzeil vast had, had ik mijn eerste golf al binnen en lagen we als een aangespoelde zeehond dwars op het strand. Roel, onze tochtleider, redde ons en trok ons vlot, hup de zee in. Al snel hadden we een (gezamenlijk) ritme te pakken, ik voorin en Carel, als motor en stuurman, achterin.

Qua weer was het rustig, in de buurt van de Razende Bol waren wel wat golfjes, maar niet noemenswaardig. Op een gegeven moment kwam het zonnetje er heerlijk bij! Voordat ik het wist voeren we de haven van

Oudeschild binnen! Even letten op de veerboot, want die gaat heel vaak! In de haven een prachtige kano-steiger om uit te stappen en voldoende tijd om een lekker visje te eten.

Op de terugweg staken we het brede water gelijk over richting de overkant. Toen merkte ik wat het is om te navigeren met de stroming haaks op de vaarrichting. Het is dan dus niet voldoende om één punt in de verte aan te houden als richting want ongemerkt 'stroom je dan gewoon voorbij'. Roel vertelde dat je koers houdt als je 2 boeien in één lijn hebt en houdt. Nou ja. Ik besloot dat ik het vandaag voldoende vond om alles te laten gebeuren en me niet druk te maken over boeinummers e.d. Het was mooi weer en we hadden 'land in zicht'.

En zo kwamen we uiteindelijk weer op het strand aan; en restte ons nog een vermoeiend tochtje met onze kanokarretjes langs de weg weer omhoog, dat was even zweten. We stonden nog maar net uit te pakken toen we opeens plaats moesten maken voor de KNRM die met sirenes en zwaailicht voorbij kwam sjezen, op weg naar een noodsignaal. Dit noodsignaal bleek (al snel) uit de marifoon van Roel te zijn gekomen. Waarschijnlijk omdat er tijdens het rollen water in kwam. Eén telefoontje van Roel en de noodsituatie kon weer afgeschaald worden, de kustwacht was niet boos, want we hadden ons al (op tijd) afgemeld en zo hadden ze toch weer even geoefend

Nb. Na de tocht ontspoon zich een zeer informatieve doch ietwat technische mailwisseling over marifoons. Voor meer info hierover verwijst ik naar Roel Pierik en John Walta.

Het kan goed gaan als het fout gaat...

Door Martin Mol

In mijn vorige leven was ik vaak bezig met het onderwerp FONA (Fouten Ongevallen en Near Accidents). Ook belangrijk in de kanowereld. Iedere calamiteit moet je analyseren EN ER VAN LEREN, zonder aanzien des persoons en zonder shame en blame. Vroeg of laat kan het ieder van ons overkomen...

Daarom schrijf ik mijn verhaal, waarin ik uiteindelijk tussen Holwerd en Nes omging en geholpen moest worden om aan de kant te komen, terug naar Holwerd. Wat kan ik hiervan leren (en misschien ook anderen) en wat ga ik er voor de toekomst mee doen?

Conditie en vaaruren in de laatste 3 á 4 jaar

Door een knieoperatie ben ik lang uit de roulatie geweest. Wel een goede revalidatieperiode waarbij met name mijn onderlichaam en benen weer sterk gemaakt werden. Echter het bovenlichaam had daarbij weinig uitdaging gekregen en als pensionado geldt het credo: use it or lose it. Te weinig spierkracht en recente kano ervaring dus. De dinsdag voor deze "oversteek" voer ik nog mee op dinsdagavond en na een merkwaardige start kon ik redelijk meekomen met de ongeveer 15 kilometer naar Tzum en terug. Wel een beetje last van de schouder maar verder geen probleem, kayakken verloor je toch niet?

Afstand

De afstand Holwerd Ameland is ongeveer 12 kilometer. Moet dan toch ook wel kunnen. Toch een stemmetje dat me al waarschuwde. Dina (mijn vrouw) en vrienden zagen alleen maar voordelen. Moest wel kunnen, gezellig, net als vroeger. De voorbereidingen

deed ik op routine, de uitrusting lag er nog en doordat ik dit vele malen heb gedaan leverde dit geen problemen op. Wel was o.a. het REED AQUATHERM spatzeil een beetje aangetast, paar kleine gaatjes dus besloot ik een reserve neopreen spatzeil mee te nemen. Je weet maar nooit. Enkele jaren niet gebruikt.... Op tijd verving ik enkele elastieken aan mijn kano omdat die door de tijd flink uitgelubberd waren.

Weersverwachting, wind en golven

Het weerbericht was voortreffelijk, windkracht 3 misschien en kleine 4. Maar toen we in Holwerd aankwamen leek het vanwege de golfslag al niet verstandig om aan de westkant van de pier in te stappen. Te hobbelig en lastig bij vertrek. Aan de Oostkant, uit de wind, was dit echter goed te doen. Eenmaal vertrokken haalde de wind flink aan (althans voor mijn doen); de golven die ik met de 1 staat tot 6 regel berekende waren regelmatig 1 meter hoog, waardoor ik elke keer vrijwel stil kwam te liggen. Ze kwamen ongeveer vanuit 11 uur op ons af dus moest ik corrigeren met de rechter krachtiger peddelslag. De vooruitgang was niet geweldig. Door het wind tegen stroom effect waren de golven korter en hoger dan bij wind met stroom mee.

Pijn en afzien – houding en krachtsverlies

Allemaal goed te beredeneren maar langzamerhand kwam de pijn in mijn liezen en rechterarm. Overbelasting is lang vol te houden maar heeft uiteindelijk invloed op de actieve zit. Ik dwong mezelf om voorover te blijven zitten maar uiteindelijk lukte dat door de pijn in de liezen steeds moeilijker. En als je achterover gaat hangen dan ga je de eerste misslagen maken.

Lekkend spatzeil

Ook voelde ik benedendeks steeds meer water klotsen waardoor de kayak instabieler werd. Het spatzeil was minder waterdicht dan ik had ingeschat en de grote kuip, met minder druk op het elastiek aan de zijkant, kan daar debet aan zijn. Uiteindelijk kwamen we door de misslagen en het tempo tot de conclusie dat het voor mij te hoog gegrepen was en besloten we terug te gaan. En daar ging het mis. Water in de kayak en oververmoeid, plotseling ging ik om, probeerde nog te rollen maar moest eruit.

Wie kiest de redding methode en waarom?

Een goed gecoördineerde reddingsactie kwam op gang. Khoji voer al enige tijd achter me en was er dus snel bij. Mathijs leegde de kayak en vroeg me om tussen de boten te komen. Maar ik had geen kracht meer in de armen en kon mezelf dus waarschijnlijk niet opdrukken. Daarom de KIWI methode toegepast. Dat lukte makkelijk, wel kwam er veel water in de kayak en toen het spatzeil er weer op zat klotste het flink. Maar als je steun hebt is dat minder hinderlijk. Die steun was naast alles ook nodig omdat ik koud water in mijn oren had gekregen; daardoor was mijn evenwichtsgevoel aangetast. Dat voelt heel vreemd.

Is een voerpomp een must of kun je ook zonder?

En dan komt de voerpomp van pas. Ik kon tijdens het slepen een hoeveelheid water lozen. Leuke discussie of dit met een andere pomp in die situatie ook mogelijk was geweest en wat het effect daar dan van zou zijn geweest.

Terug naar de kant – slepen....

4 musketiers- een voor allen en allen voor een. Onze 4e musketier Jouke had, voordat we vertrokken, al grijnzend aangegeven dat hij zijn sleeplijn was vergeten. IK NIET. Altijd mooi om een "jonge hond" mee te hebben die spelenderwijs het hele vlotje voor de wind en de golfslag op gang brengt. Mooi op tijd kwamen we weer aan de oostkant van de Pier van Holwerd aan; het water was al bijna veranderd in slik.

Een prachtig weekend met het tentje onder de kerk van Holwerd.

Was het weekend verpest? Nee, we hebben samen gekampeerd op de camping van Holwerd, tentje opzetten, koken, whisky proeven, bijpraten, vuurtje stoken. Ik ben mijn kanovrienden dankbaar dat ik ondanks alles zo'n mooi weekend had. "Even schakelen" zei Mathijs en niemand leek het een probleem te vinden. s 'Nachts in mijn bivakzaktentje was het minder aangenaam, door spierpijn en kramp. Maar het wordt altijd weer dag. Wel heb ik weken last gehad van geïrriteerde schouderkapsels en een pijnlijke arm.

Toekomst: wat ga ik er mee doen?

Proberen de kanoconditie weer terug te krijgen. Het deukje in mijn ego er weer uitkloppen en accepteren dat ik moet "roeien met de riemen die ik heb". Vroeg of laat kan het ieder van ons overkomen (het is alleen de vraag of je het op tijd ziet aankomen), zelfoverschatting kan gevaarlijk zijn en: Met een goede ploeg van Onder de Wadden kun je heel wat aan, dat geeft een veilig gevoel... Kanoën in de 70'er jaren rond je 20e levensjaar is makkelijker dan rond je 68e levensjaar in de 20'er jaren. De spierkracht die van nature rond de 20 jaar aanwezig is moet je later echt bijhouden en daar bewust aan werken. Maar ook als het een keer misgaat is het een mooie piekervaring! Mooi moment was ook dat Jouke mijn eigen sleeplijn terugbracht en daarbij met een glimlach zei: bedankt voor het lenen...

KANOCENTRUM
ARJAN BLOEM
KAJAK.NL

Poelweg 1B Wormer | Tel. 075-6218805 | info@kajak.nl

SHIPDOCK DRAAISMA
Morsestraat 5 Franeker Tel. 0517-392077

Onderhoud motoren	Antifouling verkoop
Scheepsreparaties	Winterberging
Onderdelen	Onderhoud

www.shipdockdraaisma.nl info@shipdockdraaisma.nl

Jellema
SPECIALITEITEN

*Kaas - noten - wijn - kado's -
natuurvoeding - supplementen*

Ockingahiem 12 8801 KT Franeker
tel. 0517 - 39 56 56
www.jellemaspecialiteiten.nl

Kajakinstructiekamp Tjeukemeer - oktober 2021

Zondag 15 augustus: Aankomstdag - Willeke

We zouden om 13 uur verzamelen in Oosterzee op de camping. Wij dachten mooi vroeg te zijn, zo rond 12 uur, maar Anneke, Elbrich en Addie stonden er al. En Jouke was de dag ervoor al gearriveerd, die was helemaal bepat naar Oosterzee komen kanoën!

Ons tentje staat wel vlot en kunnen we ook snel verplaatsen bij dreigende buien en harde wind. Dat bleek later op de avond ook wel nodig! Het was een frisse dag, dus gezellig aan de warme koffie in een stoelenkring te midden van de tenten. Daar kwamen ook Esther en Aukje aan! We waren compleet. Judith zou af en toe komen deze week, maar niet om te kamperen, daar ze best dichtbij woont.

Om 16.00 uur een introductiepraatje van Addie over veiligheidsafspraken, uitrusting en de inhoud van de dagen. We horen dat Richard woensdag een tocht gaat plannen en Elbrich vrijdag. Verder zullen we naast de theorie allerlei reddingen oefenen, diverse sleepoefeningen en vaar/peddeltechnieken.

We hebben even tijd om te koken en te eten en om 19.00 uur begint de theorie avond over de uitrusting. Die moet op orde zijn met een goed zwemvest en spatzeil. Deze ook altijd dragen. Bij oefentochten is alles oefenen, maar als er echt iets aan de hand is, moeten we allemaal het woord 'saveguard' hanteren. We horen allerlei zaken over spatzeilen, de deklijnen op je kajak en hoeveel ruimte daarop het beste is. Addie laat zien wat hij allemaal heeft aan veiligheidsmiddelen, zoals een stroboscooplicht, handstakellicht, elektrische flair, reservepeddels, marifoon, kompas, EHBO setje, repa-

ratiesetje, handigheidjes in zijn kajak om belangrijke spullen te zekeren en nog meer volgens ZV uitrusting.

Na een kleine koffiepauze laat Addie ons knopen oefenen. Hij en Elbrich laten diverse knopen zien zoals paalsteek, mastworp, dubbele ankersteek. Het valt me nog niet mee! Addie laat nog een mooie manier zien om een lijn te spannen van paal naar paal, of, zoals in de natuur, van boom naar boom, zonder de bomen te beschadigen. Super interessant! Ik moet maar veel blijven oefenen. Met een grappig versje erbij van Elbrich lukt de paalsteek toch al aardig! We zitten nog even gezellig met een drankje en een hapje en daar komen de sterke verhalen. We duiken op tijd onze bedden in om fit te zijn voor de volgende dag. Om de tenten heen huilt de wind door de masten van de afgemeerde boten in het haventje. De regen klettert op de tent, maar we liggen lekker droog en warm.

Maandag 16 augustus 2021 - Jouke

De nacht van zondag op maandag was er een waarin onze tentlijntjes moesten bewijzen dat ze goed waren bevestigd. Het hoofd nog vol met knopen, steken en worpen en de techniek van een zelfgemaakte scheerlijnsparner heeft daar vast aan bijgedragen.

Het programma van de maandag stond in het teken van de peddel- en vaartechniek:

- Voorwaartse peddelslag, uitduwende arm: rechte lijn onderarm - pols geeft de minste polsbelasting.
- Achterwaartse slag: achteromkijken met rompdraai

bij elke peddelslag, vraagt nog wel enige discipline.

- Boogslagen om 360 graden te keren: romp draaien bij het opkanten.
- Zijwaarts verplaatsen met trekslagen evenwijdig aan de lengteas van de kajak: fors opkanten van de zijde waarheen je je verplaatst.
- Scullen : het blad onder 30 graden in het water, herhalende beweging met continue druk op je peddelblad. Dit geeft een stabiel gevoel, zeker in golvend water.
- Lage steun: tegen omslaan bij golven tot 0,50 m, Kijken naar de zijde waar je steunt met de peddel haaks op de kajak en terugkanten door een forse heupbeweging.

Wat me verder van de maandag is bijgebleven:

- 'Praktische kennis voor zeevaardigheid'(2e druk, Onder de Wadden, €15).
- Mayday, mayday, mayday: direct ernstig gevaar, bijv. zinkendschip(VHF16, marifoonkanaal).
- Pan-pan, pan-pan, pan-pan : alle andere calamiteiten (VHF 16).
- Bij omslaan van de kajak bovenlichaam naar voren buigen waardoor minder zuurstofverbruik.
- Secondary drowning: kan tot 24 uur na bijna verdrinking optreden! Altijd ziekenhuisopname/ observatie.
- Reanimeren : altijd! Langer dan 30 minuten is niet zinvol.
- Onderkoeling: af te leiden uit veranderend gedrag, fysiek en mentaal. Bijvoorbeeld te positieve inschatting van de patiënt zelf van de situatie waar hij/zij in verkeert. Zwemfalen treedt op bij afkoeling.

Addie: "ik heb meer ervaring dan toekomst". Zelf ben ik me bewust van het omgekeerde en 'meer toekomst bij meer ervaring'. Werk aan de winkel dus. Het was een unieke week! Veel gedaan, veel geleerd en dat in een gezellig, vertrouwd gezelschap.

Dinsdag 17 augustus - Aukje

Na een stormachtige nacht (windkracht 8) staat het "kampement" gelukkig nog. Na het ontbijt gaan we oefenen: scullen, trekslag, remmen en hoe te varen op de golven. We krijgen een interessante uitleg over golven van Addie. Een golf is een cirkel, je ziet eigenlijk alleen maar de bovenste ronding, bij het strand wordt de golf wat ingedrukt en vervormt de cirkel.

Dan is het tijd voor de koffie en de lunch. Op de middag neemt de wind wat af en daardoor ook de golven. We landen nog een keer op het strandje, het lukt nu beter om compact bij elkaar te blijven. Op de

terugweg worden er pogingen ondernomen om wat te surfen op de golven, we oefenen onze reddingen en er zijn relaxmomenten aan het rietanker. We stoppen ermee voor vandaag, nu kan geoefend worden met een vrij hoge uitstap uit de kano. Twee handen op het achterste van de kuip, je achterwerk omhoog, 1 hand naar voren en trek jezelf via de voorkant van de kuip omhoog tot je staat. En dan eruit!

In het centrum van het dorpje is een snackbar ontdekt (vandaag, dinsdag gelukkig wel open) en onder het genot van een biertje, cappuccino, schnitzel, patat en bitterballen bijpraten over de oefeningen van de dag.

Het avondprogramma: een theorieles over het kompas. Voor een tocht op zee is een getijden-tabel nodig, LAT (Lowest Astronomical Tide, de laagst gemeten tijden ooit) en NAP (Normaal Amsterdams Peil). We krijgen een som: 0.45 min 1.25 hoeveel is dat? Het antwoord blijkt 1.70 te zijn. Niet alleen de praktijk is lastig, ook de theorie vergt nogal wat van ons.

We wagen ons aan een nieuw onderwerp: het peilkompas, een koers uitzetten met behulp van een touwtje of een passer. Ook bespreken we een kaarthoekmeter, kaartplotter met touw, een wandelliniaal, transitopeilen, kaartnoorden, magneetnoorden en het magnetische noorden. Het beste is om met 3 her-

kenningspunten te werken, die je dan wel moet herkennen (dus de Brandaris niet aanzien voor de Lange Jan). Met de kano van Jouke wordt geëxperimenteerd. De punt van de kano op Spannenburg 305 graden, de toren van Sint Nyk is weg, maar weer gevonden, 340 graden, na enig commentaar van de rest wordt besloten dat het 335 graden is. De derde peiling (waarop?) blijkt 30 graden te zijn. Deze getallen worden overgezet op de kaart. En het blijkt dat we ons precies in Oosterzee bevinden!

Woensdag 18 augustus - Richard

Aan mij de beurt vandaag om een tocht te leiden. De avond ervoor had ik een planning gemaakt en aangezien er geen kopieermachine op de camping was, liet ik het de deelnemers overschrijven. Dat deed hier en daar een wenkbrauw omhoog gaan, maar iedereen deed het toch braaf. Voordeel is dat 't dan goed in je hoofd zit en ik vind het belangrijk dat iedereen kennis neemt van de route en bijzonderheden onderweg. Ik had het goed voorbereid, maar de spanning sloeg toe en ik zag een aantal dingen over het hoofd.

Elbrich lag al in het water. Dat zag ik pas na het tellen (en een kleine hint van een deelnemer). En Addie zat tijdens het controleren van de uitrustingen opzichtig aan z'n pak te frommelen en toch zag ik niet dat hij z'n zwemvest niet aan had. Vanaf dat moment stond ik op scherp. Tijdens de nabespreking bleek dat ik wel iets te veel op scherp stond. Iedereen moest in de pas en daar moesten we achteraf wel om lachen.

Wat opviel, was dat de langzaamste deelnemer, die van mij voorop moest varen, niet meer de langzaamste wás. Het tempo zat er behoorlijk in. Eén van de deelnemers kon het door de straffe tegenwind maar moeilijk bijhouden. Hierop greep Addie in en regelde een sleep. Geen uitgebreide discussie, maar vriendelijk doch beslist: aanhaken en slepen tot een gedeelte met minder tegenwind.

In Sloten had ik voldoende tijd gepland om het stadje in te gaan. Dat werd gewaardeerd. Op de bleek waren, niet verrassend, drooglijnen gespannen zodat het daar

in no time vol hing met natte pakken en ondergoed.

Op de terugweg kwamen we de rondvaartboot weer tegen. Op een winderige plek bij een drukke bocht. Dus de hele groep rustig door laten varen, en ruim achter de boot langs overgestoken en terug gevaren naar de afslag. Misschien vergezocht, maar ik zie Addie er voor aan om het met die rondvaartschipper te hebben geregeld.

Met het eindpunt Oosterzee zowat in zicht, begon ik me meer te ontspannen. Ik leek het er toch niet zo slecht vanaf te brengen. Opeens voer Jos vooruit. Ik voelde nog geen nattigheid, riep hem aan, maar hij reageerde niet. Nog eens, met de marifoon. En op dat moment werd hij niet goed, viel om en dreef bewegingloos naast z'n boot. Snel deed ik m'n dagluik dicht en riep naar Willeke om z'n boot te pakken. Elbrich vroeg ik de hulpdiensten te alarmeren en ondertussen voer ik naar Jos om te kijken hoe ernstig het was. Vervolgens probeerde ik het slachtoffer achter op de kajak van Esther te krijgen wat

niet lukte. De dag ervoor hadden we voor het eerst geoefend om een slachtoffer met de schepmethode in de kajak terug te krijgen, maar daar dacht ik op dat moment even niet aan. Ook vergat ik de leiding over te dragen aan een capabele deelnemer, terwijl ik geen zicht meer had op de groep. Uiteindelijk brak Addie de oefening af omdat er tien minuten verstreken waren. Daarna konden we er een normale redding van maken en wonder boven wonder kwam Jos op dat moment weer bij z'n positieven en zat in no time weer in z'n boot. Iedereen had veel plezier in het feit dat ik er volledig ingetuind was!

Na nog een schouderblessure bij Elbrich (ze moest gesleept worden), was toch eindelijk de mouw van Addie, waar hij al deze calamiteiten uit schudde, leeg en konden we veilig aanmeren bij de camping. Het was al met al een zeer leerzame dag.

Of ik uiteindelijk tochtleider wil worden? Ja heel graag! Of ik er al klaar voor ben? Dacht 't niet! Maar daar ga ik aan werken. En bij deze fijne club met dit hoge opleidingsniveau zie ik het helemaal zitten!

Donderdag 19 augustus 2021 - Anneke

In de ochtend kregen we theorieles over het slepen en een demonstratie hoe je een tijdelijk onderkomen kunt maken. Met je kano, een zeiltje, je peddels en wat touwtjes kun je een simpel tentje bouwen waar je uit de wind kunt zitten of liggen. Bij onderkoeling kan de oranje zak nog gebruikt worden. We hebben dit

ook even uit kunnen proberen. Ook hebben we een klein vuurtje gemaakt met een firesteel en een watten-schijfje.

In de middag gingen we het water op en zijn we om één van de eilandjes in het Tjeukemeer gevaren. Op de terugweg hebben we de waaiersleep uitgeprobeerd. Drie lijnen aan de te slepen kano en voor de middelste sleper nog een tandem. Ik mocht zelf naast de voorste sleper varen en deed verslag wat er achter allemaal gebeurde. Als je aan het slepen bent, kun je niet goed omkijken en is iemand naast je die dat doet heel handig. We moesten in flinke golven stil liggen voor de vaargeul omdat er net twee jachten passeerden. Dan zijn het toch best veel touwtjes overal. Het ging goed, maar de conclusie van iedereen was: leuk om een keer geoefend te hebben, maar een tandem-sleep zonder die waaier voldoet meestal ook wel en is overzichtelijker.

Terug in Oosterzee hebben we in de haven nog wat oefeningen gedaan. Oa. het inspoelen van een bewusteloze kajaker die in het water ligt. Kuip opzij half onderwater, benen er in en kano rechtop trekken. Na wat oefenen en met wat spierballen bleek dit best wel te doen. Nog wat reddingsoefeningen voor KVT en daarna de kano's op het droge, alles opruimen, onder de warme douche, nabespreken, warme hap maken, nog wat nakletsen en vroeg onder de wol na weer een intensieve en leerzame dag!

Vrijdag 20 augustus 2021 - Judith

We varen vandaag een rondje Sint Nyk, 15 km, met Elbrich als tochtleider. Het is mistig en voor de veiligheid wordt er een stroboscoop aangezet. De lamp zendt met hoge frequentie korte lichtflitsen uit. Aukje en Esther zijn de eerste voorvaarders. Opeens blijkt dat Richard een scheur onder zijn zitje heeft en dat zijn kuip vol met water loopt. Jouke wordt aangewezen om hem te gaan redden. Het is warm, maar door de 'kritieke' situatie lopen druppels ijswater over de rug... Richard moet op het achterdek gaan liggen en na het leegmaken van de kuip wordt de denkbeeldige scheur met duct tape gedicht. Met Richard gaat het goed en nadat hij in zijn boot is geklommen, kan de

tocht weer worden voortgezet.

We volgen de groene betoning van de vaargeul Skarster Rien aan bakboordzijde. Na het passeren van een scheidingsboei komen we bij de strekdam, die ervoor zorgt dat het land beschermt wordt tegen afkalving. Achter de strekdam aan het begin van de vaart Skarster Rien wordt er, bij de Marekrite recreatieplaats, een korte drijfpaauze gehouden. Na de versnaperingen worden Jouke en Aukje als voorvaarders aangewezen en slaan we linksaf de Sint-Nykster Feart in. De mist is inmiddels opgetrokken en de stroboscopen kunnen uit. Het is een mooie omgeving met Fryske pompeblêden en krabbenscheer. We varen door een duiker onder de A6 door en vervolgen de route. Voor Sint Nyk vaart het zwaar, de sloot is daar ondiep en de middelen voor gewasbescherming zijn zichtbaar in de sloot terecht gekomen.

Bij de bebouwing aangekomen, is er een steiger waar we voorzichtig uit de boot stappen vanwege blauwalg in het water. Vanaf het grasveld kun je over de brug naar het Vegelinbos lopen en kom je uit bij huize Boschoord (een monumentaal pand waar sinds 2019 een bed en breakfast in gevestigd is). Ook komt Anneke langs op de fiets.

Op de terugtocht wordt Richard de nieuwe voorvaarder, hij heeft dit stuk eerder gevaren en weet dat er onder de N927 door gevaren kan worden. De zon gaat schijnen en er wordt nog een sleepoefening gedaan. Het probleem van uitwaaiëren wordt met het uitzetten van de skeg gelukkig gauw opgelost. Omdat we de vaargeul Follega/Oosterzee oversteken, zorgen dikke regendruppels nog even voor een prettige verkoeling. Eenmaal weer op het Tjeukemeer, vindt er nogmaals een incident plaats, waarbij Richard te water gaat. De drenkeling is in paniek waardoor ook de redder te water gaat. Wanneer iedereen weer in zijn boot zit, kan het laatste stukje van de tocht, helaas wel met één voetsteun minder, worden voltooid. En zo blijven we bijleren!

Laagwatertocht - 16 oktober 2021

Door Anneke de Wilde

Onlangs hebben we met een groepje KVT examen gedaan. Addie vroeg daarna of ik klaar was voor een eerste zeetochtje. Jazeker dat was ik! 'Hou dan de zaterdagen vanaf 9 Oktober maar vrij, als het weer een beetje wil meewerken gaan we een beginnerstochtje proberen te plannen'.

Zaterdag 9 oktober zijn we nog een keer gaan oefenen in Makkum. We hebben vooral extra geoefend op de lage en hoge steun. De week er op, 16 oktober, zou het dan zover zijn. De hele week de weerberichten op Windfinder in de gaten gehouden of de beloofde windkracht 3 niet toe zou nemen en dat deed het gelukkig niet!

Jos had het tochtje voorbereid. 13 personen hadden zich opgegeven om mee te gaan. Een mooie mix van ervaren en minder ervaren mensen, dat is fijn!

De laatste uitrustingsstukken, die ik nog miste, besteld die week en ik was er klaar voor! 's Ochtends al op tijd afgesproken bij de kanoloods zodat we elkaar konden helpen met het opladen van de kajaks en op naar Rop-tazijl. Onderaan de dijk geparkeerd en gelukkig een paar mensen gevonden die mijn kano wel over de dijk wilden tillen. Nog super bedankt daarvoor. Ik kan best veel met mijn gerepareerde knie, maar die dijk was al uitdaging genoeg zonder die kano.

Bij de waterkant alles inpakken. Een mooie briefing van Addie en Jos, waardoor we precies wisten wat de bedoeling was en we konden instappen. Toch wel speciaal om nu voor het eerst op het zoute water te varen!

We zijn richting Kornwerderzand gevaren, waar het de bedoeling was om droog te vallen op een zandplaat en na de pauze retour dezelfde route. Het was een fijne groep, sowieso vind ik het heel fijn dat bij 'Onder de Wadden' goed op de veiligheid gelet wordt. De groep bleef mooi compact bij elkaar en er werd goed op elkaar gewacht. Ook bij het oversteken van de vaargeul. Ik heb ook een serieuze sprint getrokken om die zo snel mogelijk over te steken.

Bij de mooie geel zwarte boei leek het me leuk om een foto te maken. Die dingen zijn imposant van dichtbij. Na de droge opmerking van Jos dat het niet zo slim was om midden in de vaargeul foto's te gaan maken, realiseerde ik me dat dit een kardinaal was en dat ik dus de vaargeul nog helemaal niet over was. Oeps! Foutje, die fout maak ik niet nog eens. Daarom is het dus ook handig om zulke tochtjes met ervaren mensen te maken.

Het droogvallen liet wat langer op zich wachten dan verwacht, het was doortij. Uiteindelijk kwamen dan toch de zandplaten boven water piepen. Bij het uitstappen eerst het linkerbeen buiten boord en ik dacht die wel even op de bodem te kunnen zetten om mijn rechterbeen ook uit de kuip te halen. Dat been zoog meteen vast in de drek, waardoor ik op mijn billen naast de boot belandde. Goede test voor mijn nieuwe droogpak. In de benen komen viel nog niet mee, maar met wat hulp toch op het droge gekomen.

Na ongeveer een half uurtje pauze zijn we teruggevoerd langs de andere kant van de vaargeul. Op het

moment dat je langs de boeien vaart zie je pas hoe snel de stroming is. Indrukwekkend!

Ik mocht op de terugweg mee voorop varen, zodat ik een beetje het tempo kon bepalen. Dat was fijn, want op de terugweg had ik het af en toe wat taai. We hebben in totaal 26 km gevaren. De golfhoogte was zo'n 30 cm en windkracht 3 uit het zuidwesten. Bij terugkomst in Roptazijl heb ik mijn droogpak nog even getest door me te laten drijven. Goedgekeurd! Nog even nabespreken, inpakken, bakkie doen en alles terug naar de loods brengen.

Mijn eerste tochtje was zeer geslaagd en ik wil iedereen graag bedanken voor alle hulp, tips en alles wat ik de afgelopen maanden bij jullie geleerd heb. Ik kijk alweer uit naar de volgende training en als er weer een beginnerstochtje georganiseerd wordt, ben ik er heel graag weer bij!

Kanoloods

De kanosport is populair. Dat is niet zo gek, het is gewoon een leuke sport! Onze kanoloods ligt zo langzamerhand behoorlijk vol. Elbrich heeft alles opnieuw in kaart gebracht (behoorlijke klus).

Van alle kano's is nu bekend van wie ze zijn en op welk plekje ze liggen. Verzoek aan jullie allemaal: melden bij Elbrich als het gaat om ligplaatsen. Zij is namelijk ons 'Opperhoofd kanoloods'.

Op dit moment zijn er nog enkele plekken vrij. Als bestuur hebben we besloten dat we niet meer genoeg ruimte hebben om ligplekken te verhuren aan niet-leden.

Nog een tip (ook goed voor de veiligheid):

bestel gratis de 'be traceable stickers' bij de KNRM (<https://actie.knrm.nl/betraceable-sticker-aanvragen>).

Dit is een speciale sticker om op of in je boot en/of materiaal te plakken, waarop je je eigen naam en mobiele nummer kunt invullen.

De gratis stickers zijn zeer sterk klevend, hebben 7 jaars buitenkwaliteit en kunnen tegen een stootje. Let op: plak de bijgeleverde transparante folie over de stickers heen.

Kajakvakantie in Kroatië - oktober 2021

Door Elbrich Kuipers

Mali Losinj – Osor – Unije – Susak – Ilovik - Mali Losinj

Nadat de tocht wegens Corona tweemaal was gecancelled stond Addie op 22 september 's ochtends om vier uur voor de deur om richting Kroatië te rijden. Het reisdoel was het eiland Cres in Kroatie, waar we met een door Henk Filippo georganiseerde reis een week rond zouden trekken. De afstand van ongeveer 1550 km gingen we niet redden in één dag, dus met behulp van een app in Oostenrijk een Gasthof geboekt in Werfen. Er was ook restaurant bij en we kozen voor een menu met Schnitzel en als echte Nederlanders ook nog voor ieder een portie patat. De bediening was vlot en we kregen na de soep en de salade een bord met niet één, niet twee, maar drie grote Schnitzels! Ook met een karafje wijn kreeg ik niet alle Schnitzels weggewerkt en zeker niet ook nog de patat. Het bed was prima en ik sliep al om acht uur. Bij binnenkomst in het hotel vroegen ze om het coronavaccinatiebewijs. Ze hadden mij beter kunnen testen op mijn gehoor. 's Ochtends vertelde Addie, dat er om negen uur 's avonds een brandalarm was geweest en dat iedereen keurig naar de receptie was gegaan. Ik heb niets gehoord, oorzaak Schnitzels of toch het vroege vertrekken uit Bolsward?

De volgende dag net op tijd de pont naar Cres gehaald en de tent opgezet in Mali Losinj. Vrijdag gedurende de dag kwamen alle deelnemers aan en 's avonds onder het genot van een glaasje wijn met elkaar kennis gemaakt. De volgende dag een rondje gevaren en moest iedereen zijn redding technieken laten zien. Ik heb ODW niet te schande gemaakt en zelfs gerold met een halve peddel. Addie heeft mijn eerste poging nog proberen te saboteren, maar het is toch gelukt! Wel heel relaxed allemaal hoor, wanneer het water warmer is dan 20 graden en de buitentemperatuur ook.

De meeste dagen hadden we prachtig weer, op één avond na, toen hadden we een fikse onweersbui die akelig dichtbij was; niet echt een favoriet moment voor mij. Het toeristenseizoen was al afgelopen, dus het was rustig op het water. Eén van de deelnemers dacht echt een zeehond gezien te hebben, maar na wat beter te kijken bleek de 'zeehond' toch een echte snorkel en flippers te hebben. Later in de week hebben we op afstand wel een dolfijn gezien.

Wat betreft de zwaarte van de tocht: de dag afstanden varieerden tussen de 20 en 25 km, over het algemeen weinig golven, alleen bij het eiland Ilovik hebben we gevaren in golven met een hoogte van 80 tot 100 cm. Ik had me op basis van de informatie voorbereid op een aantal keren wildkamperen en samen hadden we

voldoende eten meegenomen voor een week. Maar de kampeerplekken bleken vaak direct naast een dorp of op loopafstand van een restaurant; sommige deelnemers hebben nooit zelf gekookt. Eén wildkampeerplek was nog voorzien van een picknickbank met parasols. Deze werden de volgende dag per 'auto' weer opgehaald. Nu moet ik wel eerlijk bekennen, dat ik ook niet gekookt heb, we hadden de taken goed verdeeld, Addie kookte en ik deed de afwas.

De pauzeplekken waren zeer gevarieerd, van kajaks op rotsen trekken, op een strandje, maar meestal in de buurt van een plaatsje met ijssalon. Op de laatste dag leerden we van Aart vd Pol nog een nieuwe methode om zelfstandig weer in de kano te komen. Dit met een achterwaartse koprol en met hulp van een peddelfloat, weer een nieuwe uitdaging!

Na een prima week en een lekker slotdiner op vrijdagavond zijn we op zaterdag weer richting Nederland vertrokken. Terwijl we bij de grens tussen Kroatië en Slovenië in de rij stonden voor controle, kwam een racefietser ons tegemoet, en niet zomaar een fietser, maar Primož Roglič! Met de app in Duitsland weer een Gasthof gevonden, bleek het dezelfde te zijn als vier jaar geleden. Ik had dezelfde kamer en de kuil in

het matras zat nog precies op dezelfde plek. Gelukkig maar één Schnitzel op het bord!

Trektocht op de Elbe - augustus/september 2021

Door Thom Dotinga & Ad Kokshoorn

Op zondagmorgen 29 augustus om 6.30 uur laden we alle vier de kano's op de kano-kar om 's middags rond 17.00 uur na een voorspoedige reis van ongeveer 750 km in het Nationaalpark Saksische Schweiz aan te komen. Onze eerste kampeerplek is bij de kano-vereniging in Stadt Wehlen. Bij aankomst is het gelukkig net droog geworden. Wat wij aantreffen is fantastisch. We hebben de beschikking over een overdekt terras, goed sanitair, stroomvoorziening met beschikbaarheid van een waterkoker (en elektrische kookplaat). We zijn de enige gasten. Nadat wij onze tenten hebben opgebouwd, vinden we een goed plekje bij een restaurant aan het dorpsplein.

30 augustus: van Schmilka naar Stadt Wehlen. Afstand 21 km.

Onze trektocht is zo gepland dat wij voor dit traject de kano's eerst stroomopwaarts in Schmilka moeten brengen, wat strak tegen de Tsjechische grens ligt. Deze route met de auto blijkt ook een prachtige weg door het nationale park te zijn. Vanaf een klein strandje gelijk naast de pont (kilometerpaal 4 vanaf de Tsjechische grens) zijn wij in onze kano's gestapt voor onze eerste kilometers op de Elbe. Er staat een flinke stroming. Zonder peddelen wijst de GPS soms een snelheid van 6 km per uur aan. Er is nauwelijks scheepvaart. Eén duwboot en meerdere authentieke raderboten op stoom gevoed met steenkolen voor passagiers diensten. Wel dag en nacht veel goederenvervoer op het spoor langs de Elbe. Langs het water prachtige kalkzandsteen rotsformaties en enkele kastelen. Dankzij goed opletten bij de gierpont, vinden we bij kilometerpaal 25 onze kam-

peerplek terug. Daar kunnen wij heerlijk douchen en in goed overleg mogen wij onze auto en kar daar ook de rest van de week laten staan.

31 augustus: van Stadt Wehlen naar Dresden. Afstand 27 km.

Deze tweede vaardag veel regen. Zo'n dag ben je extra blij als je eenmaal in je boot zit en door het peddelen weer op kunt warmen. Het blijft regenen en met de Noorderwind in ons gezicht is dit niet het meest plezierige traject. Dichter bij Dresden komen wij iets vaker een vrachtschip tegen. We hebben veel profijt

van de stroom die deze week gemiddeld 4 km per uur is. Gelukkig is het inmiddels droog als wij aankomen bij de kanovereniging om onze tentjes op te bouwen. Het kost wel een flinke inspanning om met z'n vieren de zwaarbeladen kano's, inclusief natte tenten, de oever op te tillen naar onze kampeerplek. Met de taxi naar de Altstadt van Dresden blijkt zeer de moeite waard. De aan het einde van de tweede wereldoorlog zwaar beschadigde gigantische gebouwen van kalkzandsteen zijn en worden vakkundig herbouwd.

**1 september: van Dresden naar Meissen.
Afstand 33 km.**

Vandaag worden we met de zon op de tent wakker en om 10 uur vertrekken we. Mooi langs de vaargeul, varen wij al vrij snel langs de historische stenen bruggen en het prachtige oude stadscentrum. Wat opvalt is dat we voorbij Dresden geen beroepsvaart meer zien. Door de frisse wind van ongeveer 4 à 5 Beaufort vandaag korte steile golfjes. Aankomst bij de mooi gelegen kanovereniging van Meissen. Met een zogenaamde Bootswagen brengen we met gemak de kano's vanuit de rivierbedding naar boven. Deze avond koken we ons eigen potje en doen 's avonds nog een rondje door het kleine stadje, waar onder andere een oud klooster te bewonderen valt.

**Donderdag 2 september Meissen - Mühlberg.
Afstand 47 kilometer. Weer: stralend.**

We vertrekken lekker op tijd en brengen, wederom met de Bootswagen, onze loodzware kano's eenvoudig het talud af. Daar duwen we ons uit de modder en enige ogenblikken later zijn we dan weer op de Elbe. De tocht begint met een prachtig uitzicht op de Dom van Meissen die, met zijn door de eeuwen heen verschillende bouwstijlen, een aan elkaar geplakt geheel lijkt. Onderweg passeren we onder andere kasteel Hirschberg aan de linkeroever. Ook dit indrukwekkende bouwwerk getuigt van een rijk verleden van ver voor de scheiding van Oost en West-Duitsland na WO II. Bij de "Rudderverein Mühlberg" weer een vriendelijke ontvangst. Een kleine maar prachtig gelegen campingplaats met uitzicht op de zijtak van de Elbe. De standaardprocedure bij aankomst is deze week wederom tentje bouwen, zweten, het verdiende biertje nuttigen, een goed gesprek, afspoelen, de omgeving verkennen en boodschappen doen. Jammer maar helaas is in dit dorp met 3759 inwoners geen restaurant te bekennen, maar op een camping in de buurt scoren we bier, frikandel, pommies, en kartoffelsalad. Ook lekker. Ook deze vereniging voorziet ons van veel gemakken en faciliteiten met o.a. een goed gevulde koelkast met bier en fris.

**Vrijdag 3 september Mühlberg - Torgau.
Afstand: 27 km. Weer: opnieuw stralend!**

Onze laatste sportieve stuiptrekking. Vertrek om 10 uur vanaf het prettige roeiplatform; een rustige tocht. Vroeg in de middag al in Torgau. Een strak gemaaid kampeerveldje, een luxe gebouw, voorzien van alle toeters en bellen inclusief twee lounge hoeken en een eventueel te huren logeerkamer. Aan de gevulde koelkast en keuken zijn we al gewend. De avondmaaltijd bij de Griek, 80 meter verderop aan de Elbe. Een avondwandeling door Torgau brengt ons bij de plek waar de Amerikanen de Russen elkaar de hand kortstondig hebben geschud in april 1945 waarna de liefde snel bekoeld raakte, politiek gezien.

Zaterdag 4 september. Weer: griauw, later zonnig.

Een rustige dag voor Ad en Jaap. Tjeerd en Thom checken de reisgegevens die vanwege de staking van de treinmachinisten alweer zijn veranderd, er gaat nu toch een trein vanuit Torgau via Leipzig. Deze reis met treinen en bussen over 150 kilometer en met de auto weer terug duurt krap aan 9 uur. Daarna lekker eten en nog een afzakkertje en naar bed. Morgen weer vroeg op.

Zondag 5 september. Weer: bewolkt, later blauwe lucht.

Een terugreis van 650 km. Elkaar wat afwisselen als chauffeur, het heerlijke ontbijt onderweg en als hoogtepunt van de dag op een telefoon om drie uur de formule 1 race op Zandvoort met Max. Met worst en kaas en 1,9 GB data. De reis gaat voorspoedig, geen rare dingen onderweg. Een prachtige week!

Zuid-Zweden, rondje Orust - juli 2021

Door Jettie Andringa

Op maandagavond zitten Pyke, Carel en ik bij mij in de tuin te borrelen en bespreken we of we tot een gezamenlijk plan kunnen komen voor een kano-vakantie. We hebben geen van allen veel kilometers in de armen, we willen wel naar zee, maar het moet niet te moeilijk zijn, en we zitten met Corona. Al brainstormend en lezend stuiten we op een reisverslag van een trektocht rond het eiland Orust in Bohuslän, Zuid-Zweden. We zoeken verder en komen een georganiseerde tocht tegen in ongeveer hetzelfde gebied, georganiseerd door Henk Filippo. Er blijken nog drie plaatsen vrij. Dit kan geen toeval zijn, toch? Maar we besluiten wel nog contact te zoeken met Henk voor meer informatie. Blijkt dat het reisgezelschap bestaat uit gevorderde zee kayakers en we gemiddeld 25 km per dag zullen varen en de week valt zo, dat we geen tijd hebben om voorafgaand wat dagtochten te varen om conditie op te doen. Dus: we besluiten om niet in groepsverband maar op eigen gelegenheid af te reizen naar Stocken, een dorpje met camping op Orust, Bohuslän. De zee daar is rustig, nauwelijks eb en vloed en dus ook weinig stroming. De rest van de week benutten we de contacten van diverse

kano vrienden (zo bemachtigen we een prachtig boekje met aanland- en kampeerplekken op de vele eilandjes daar en krijgen we een adres in Göteborg waar we het juiste kaartmateriaal kunnen scoren) en vullen waar nodig onze kano-uitrusting aan. En zondagmorgen vroeg vertrekken we!

Na een bezoek aan een studievriend van Pyke vlak bij Halmstad en een dagje Göteborg, komen we aan in Stocken. Onze eerste dagtocht brengt ons in Kärington, een prachtig stadje, westelijk daarvan ligt nog slechts één eilandrijtje en dan de open zee van het Kattegat/ Skagerrak. We kunnen het niet laten en steken door. Meteen voelen we de imponerende 'oceaandeining' van het grote water met de 'harde wind' golven daarbovenop, een begin van zeeziekte, maar o gelukkig, kijkend naar de horizon verdwijnt dat ook weer snel!!

Na nog een dagtocht, besluiten we dat we klaar zijn voor de 'echte' tocht, een 5-daagse trektocht rond Orust, met wildkamperen op de vele kleine eilandjes. De eerste dag is heftig. Windkracht 5-6 in de rug varen we op een breed stuk open water (nog niks aan de hand) af op een nauwe opening naar een stuk binnenwater, rotsen aan beide kanten, en golven die van alle kanten lijken te komen. Carel brult ons nog toe: 'laat de kano maar gaan, alleen bij peddelen' en daar gaan Pyke en ik al, met een noodgang! Een kwartier later, met het zweet overal maar met een big smile op ons gezicht: we hebben het gered! Het wordt een fantastische tocht. Het boekje met aanlandplaatsen blijkt goud waard: afhankelijk van de windrichting kunnen we zo aan het eind van de dag

gemakkelijk bepalen waar we willen overnachten. O en het belangrijkste hulpmiddel bij het aanlanden: een houten plankje met vloerbedekking erop waarlangs we de kano's de rotsen op kunnen trekken!

We willen zeker nog een keertje terug naar dit gebied!

Info:

<https://www.frisianseakayaker.nl/kayak-trektochten>

<https://henkfilippo.nl/kajak-zweden.html>

Voor al uw schilderwerk

Roosma Schilders

Franeker | (0517) 390790
www.roosmaschilders.nl

Een jaar Corona betekent natuurlijk niet dat er niks gebeurt! Deze prachtige houten kano is geschonken door kano reder Carel van Leeuwen.

Tijdens een trainingsavond ontstond een goed idee bij Dirk, Cornelis, Jilles en Jouke.

Inmiddels is dit goede idee uitgevoerd: Jouke heeft de kano geschuurd en opnieuw in de hars gezet en inmiddels is de kano onderdeel van de sfeerverlichting in de Meerton!

DE STABIELE FACTOR OP ELK TERREIN

Uw veelzijdige en deskundige partner!
Voor zowel bedrijf als particulier.

AGRARISCH LOONWERK | INFRASTRUCTUUR
GRONDVERZET | GROENONDERHOUD

0517 39 22 55 | WESTRA.NL

Royal Steensma

BAKERY INGREDIENTS

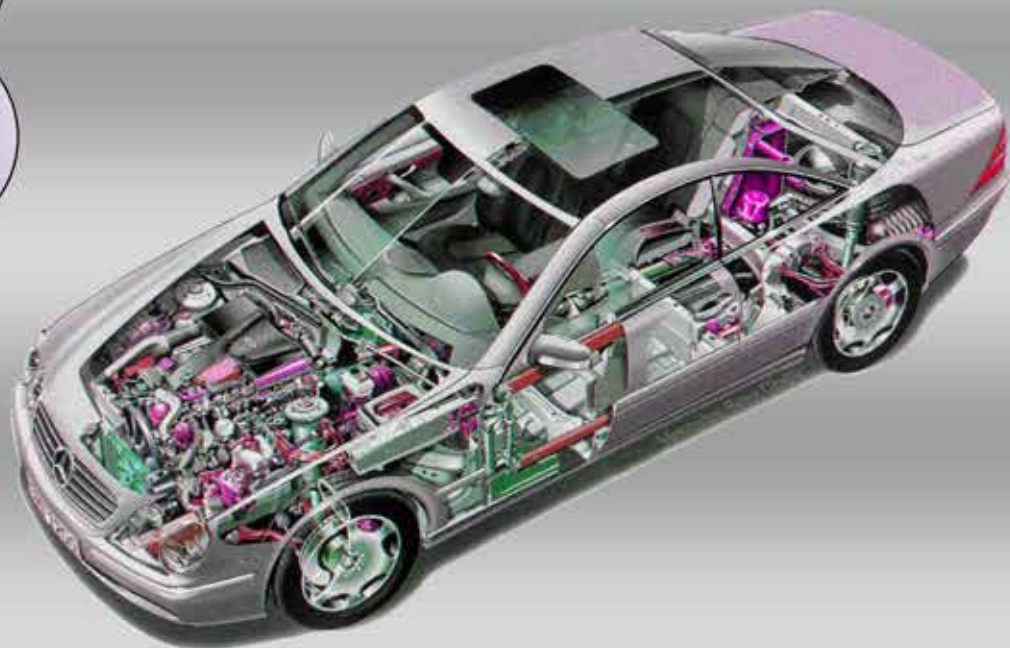
Automobielbedrijf Wester

BOVAG GARAGE

- ✓ Erkend A.P.K. keuringsstation
- ✓ Gespecialiseerd in auto elektronica

Kwaliteit in reparatie

Reeds 30 jaar deskundigheid, service & kwaliteit

Automobielbedrijf Wester
Hizzaarderlaan 14
8823 SJ Lollum
Telefoon 0517-469145